

Opin portaita Pohjois-Pohjanmaalla – menestystarinoita koulutuspoluilta

Maahanmuuttajan Satakunta – Hyvästä alusta opin portaille –seminaari

1.11.2016

Sari Vilminko, FM, Projektipäällikkö

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Sujuvampia koulutuspolkuja maahanmuuttajille ja romaneille

Kuva: Anne Jauhonen

”Yksi korkeakoulutukseen jatkaneista on Katja Huusko-Ahlgrén, joka opiskelee Diakin Oulun toimipisteessä ensimmäistä lukuvuottaan sosionomi-diakoniksi. Huusko-Ahlgrén kannustaa muitakin alueen romaneja opiskelemaan. Opintoja hän pitää keinona päästä elämässä eteenpäin.”

”... Katja Huusko-Ahlgrén toivottaa alueen romaneja tervetulleeksi koulutukseen.

– Olisi mukavaa, jos käytävillä näkyisi muitakin mustia helmoja, hän nauraa.

Tulevaisuuden haaveita valmistumisen jälkeen aktiivisella opiskelijalla riittää.

– Lastensuojelu, maahanmuuttajatyö, koulumaailmassa romanilasten tukeminen, hän luettelee mahdollisuuksia työkentällä.”

(Lähde: Oulu-lehti 7.9.2016, saatavilla:

<http://www.oululehti.fi/?app=NeoDirect&com=6/255/152021/3b4dc17132>)

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Keitä olemme?

- Diakonia-ammattikorkeakoulu
 - Projektipäällikkö Sari Vilminko
 - Lehtori, opinto-ohjaaja Maija-Liisa Blomster
 - Lehtori Marjaana Karhia
 - Lehtori Pirkko Natri
 - Opiskelijamentorikoordinaattori Katja Nuottila
 - Hanketyöntekijä (romanityö) Sabina Valentin (31.3.2016 saakka)
 - Hankesihteeri Suvi Äärilä
- Oulun Diakoniaopisto
 - Opettaja Anne Jauhonen
 - Opettaja Raisa Lantto
 - Opinto-ohjaaja, opettaja Taina Ruokonen
- Oulun Seudun Ammattiopisto
 - Tuntiopettaja Aulikki Järviluoma
 - Tuntiopettaja Arja Konttajärvi
 - Tuntiopettaja Katja Kärkkäinen
 - Lehtori Mervi Mäkelä-Lehtola

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Kenelle?

- Romaninuorille, jotka eivät ole koulutuksessa peruskoulun jälkeen sekä heidän vanhemmilleen
- Toisen asteen koulutuksessa oleville tai sen suorittaneille maahanmuuttajille ja romaneille (ensisijaisesti alle 30-vuotiaat), joiden tavoitteena on korkeakoulutukseen pääsy
- Opettajille ja opinto-ohjaajille, työelämä- ja harjoittelunohjaajille
- Uraneuvojille, TE-toimiston ohjaushenkilöstölle
- Sosiaali-, terveys- ja kirkon alan amk-opiskelijoille, opiskelijamentoreille
- Maahanmuuttaja- ja romanijärjestöjen toimijoille

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Keskeiset toimenpiteet

1. Romaniyhteisöissä tehtävä etsivä työ ja tuki hankkeessa mukana oleville romaneille
2. Opiskelijamentoritoiminnan luominen ja kehittäminen
3. Kahvilatoiminnan luominen ja kehittäminen
4. Tukirakenteen luominen 2. asteen ja ammattikorkeakoulun nivelvaiheeseen
5. Ammattikorkeakoulun valintakäytäntöjen kehittäminen esteettömiksi ja syrjimättömiksi
6. Ohjaus- ja opetushenkilöstön koulutus erilaisista kulttuuritaustoista tulevien ohjaukseen
7. Mallin levittäminen ja yhteistyö- ja asiantuntijaverkoston luominen (mm. työpajat , seminaarit, julkaisut)

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Romaniyhteisöissä tehtävä etsivä työ ja tuki hankkeessa mukana oleville romaneille

- Romanitaustaisen hanketyöntekijän tekemä etsivä työ hankkeen alkuvaiheessa ensiarvoisen tärkeää. Etsivän työn kautta tavoitettiin yli 20 jatkokoulutusmahdollisuudesta kiinnostunutta alueella asuvaa romania.
- Oulun aikuislukiosta peruskoulun päättötodistuksen saaneita romaneja juhlittiin keväällä 2016 ja 2 jatkaa peruskouluopintojen suorittamista
- Koulutushakuja on tehty aktiivisesti hankkeen opinto-ohjaajan kanssa ja hän on tukenut /tukee peruskouluopintojaan loppuun suorittavien opintojen etenemistä
 - 8 romania hakenut ammatilliseen koulutukseen, 3 pääsi
 - 2 romanihenkilön ohjaus työvoimatoimistossa
- Hankkeessa mukana olevista romaneista 3 henkilöä ovat jatkaneet ammatilliseen koulutukseen OSAO:n lähihoitaja-, vaatetusalan ja verhoilijan opintoihin. 1 henkilö on aloittanut sosionomi-diakoniopinnot Diakissa tammikuussa 2016.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Opiskelijamentoritoiminnan sekä kahvilatoiminnan luominen ja kehittäminen

- Mentori ja mentoroitava muodostavat mentoriparin
- Yleensä tapaamisissa keskitytään opiskeluun liittyviin asioihin, mutta myös suomen kielen puhumiseen ja kirjoittamiseen. Tämän lisäksi mentori auttaa esimerkiksi viranomaisasioiden hoitamisessa.
- Mentoritoimintaa Diakissa, Oulun Diakoniaopistolla ja Oulun seudun ammattiopiston Kontinkankaan yksikössä
- Mentorointimallin kehittämisestä valmistumassa opinnäytetyö
- Kahvilatoiminta on vapaamuotoista opiskeluun ja elämään liittyvää ajatustenvaihtoa kahvikupposten ääressä, lisäksi järjestetty keilausilta ja nyyttikestit

Kuva: Sabina Valentin

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Tukitoimet Diakissa

- **Tukipajatoiminta** käynnissä syksyllä 2016 aloittaneille 14 maahanmuuttajataustaiselle sairaanhoitajaopiskelijalle
- Tukea opintoihin tarvitaan Suomen kieleen ja viestintään, opintojen ohjaukseen, ammattiaineisiin (alkuvaiheessa mm. etiikka, anatomia ja fysiologia), tieto- ja viestintäteknologisten taitojen hiomiseen sekä työharjoitteluihin
- Opiskelijamentorit ja tutor-opiskelijat ovat tukemassa uusien opiskelijoiden taivalta ja kahvilatoimintaa on suunnattu erityisesti välituntiaikoihin, jolloin mahdollisimman moni pääsee mukaan
- Tukitoimien suunnittelu käynnistyy keväällä 2017 aloittaville sosionomi, diakoniatyö koulutukseen osallistujille

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Tukitoimet Oulun Diakoniaopistolla

- Oulun Diakoniaopistolla maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille 2015 – 2016 suunnattua **opintopiiritoimintaa** on dokumentoitu ja toiminnasta on saatu mm. seuraavia kokemuksia:
- Opiskelijat antoivat runsaasti palautetta siitä, että opintopiiritoiminnasta ja opettajien antamasta tuesta ja kannustuksesta on ollut merkittävää apua, myös opiskelutovereiden tuki nähtiin tärkeänä
- Jo pelkästään tieto siitä, että apua on aina saatavilla, on tärkeää
 - *”Minun mielestä kaikki on ”OK”. Päteviä, ymmärtäväisiä opettajat. Aina tulevat apuun, kannustavat. Se antaa voimaa ja lisää varmuutta. En ole käynyt opintopiirissä niin usein kuin haluaisin, mutta yksi ajatus, että Te olette olemassa (opettajat, projekti) vahvistaa.”*
- Hyödyllisintä on ajoittaa tukea mahdollisimman paljon opintojen alkuvaiheeseen
- Tukea kannattaa sijoittaa myös myöhemmin lukuvuoden mittaan työssä oppimiseen ja tutkintotilaisuuksiin liittyvien infojen kanssa yhtäaikaiseksi tai ajallisesti läheiseksi
- Kirjallisissa tehtävissä tukeminen, käsitteiden ja tehtävänantojen avaaminen keskeistä
- Maahanmuuttajataustaiset opiskelijat hyötyisivät opetusmateriaalien selkokielistämisestä

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Tukitoimet Oulun seudun ammattiopistolla

- Oulun seudun ammattiopistolla tukitoimet käynnistyivät kevään 2016 aikana ja jatkuvat:
 - Osaon Kontinkankaan yksikössä on syksyllä 2016 aloittanut useita maahanmuuttaja- ja romanitaustaisia opiskelijoita
 - Tukitoiminta kohdistuu erityisesti ammatillisiin aineisiin, Suomen kieleen ja viestintään sekä tieto- ja viestintäteknologian opiskelukäyttöön
 - Suomen kielen lisätukea on tarjottu Valma-koulutuksessa oleville kahdelle ryhmälle keväällä 2016 ja syksyllä tuki kohdistuu ammattiaineiden sanaston opiskeluun ja tehtävien avaamiseen
 - Tieto- ja viestintäteknologian tukipajat koetaan erittäin tarpeellisiksi ja hyödyllisiksi
 - **Oppipajoissa** keskitytään ammatillisten aineiden tukeen

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Korkeakoulujen valintakoeikäytäntöjen kehittäminen kulttuurisensitiivisiksi, esteettömiksi ja syrjimättömiksi

- Keväällä 2016 Diakissa maahanmuuttajille ja romaneille suunnatun sairaanhoitajakoulutuksen erillishaun kautta haki 44 hakijaa ja heistä valittiin 14 maahanmuuttajataustaista opiskelijaa, jotka edustavat eri kulttuureita
 - Maahanmuuttajataustaiset opiskelijat ovat osa isompaa n. 60 hengen opiskelijaryhmää, mutta osa opinnoista on eriytetty ja lisätukea on tarjolla hankkeen tukipajatoimintana
 - Mentorit ja tutor-opiskelijat aktiivisesti mukana tukitoiminnassa
- Syksyn 2016 maahanmuuttajille ja romaneille suunnatun sosionomi, diakoniatyö koulutuksen erillishaun kautta haki 19 hakijaa, joista 15 hakijaa hakukelpoista
 - Valintakokeet järjestetään 1.11.2016
 - Koulutus käynnistyy tammikuussa 2017

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Ohjaus- ja opetushenkilöstön osaamisen kehittäminen eri kulttuureista tulevien ohjauksessa

- Monikulttuurinen osaaminen ja ohjaus (5 op) koulutuskokonaisuus toteutui syksyn 2015 – kevään 2016 aikana:
 - Johdanto monikulttuurisuuteen ja kulttuurisensitiivisyyteen
 - Eri kulttuureista tulevien opiskelijoiden ohjaus
 - Pedagogiset näkökulmat ja arviointi
 - Monikulttuurisuus työssä ja työyhteisöissä
 - Romanikulttuuri Suomessa
- Koulutukseen osallistui yhteensä 64 opettajaa, opinto-ohjaajaa, työssäoppimisen ohjaajaa tai uraneuvojaa
- Koulutuksen pohjalta on laadittu verkkokurssi, jonka toiseen toteutukseen on ilmoittautuminen käynnissä 20.1.2017 saakka. Lisätietoja:
<http://www.diak.fi/tyoelama/hankkeet/Opin%20portaila/tapahtumat/Sivut/default.aspx>
- Verkkokurssi mahdollistaa osallistumisen ajasta ja paikasta riippumatta.
- Lue myös koulutusta käsittelevä artikkeli ”Kulttuurieroista syntyy tiedonjano” Opettaja-lehdestä:
<http://larare.fi/cs/opettaja/jutut?resolvetemplatefordevice=true&juttuID=1408913225242>

Mallin levittäminen, yhteistyö- ja asiantuntijaverkoston luominen

- Teemme yhteistyötä Diakin maahanmuuttaja- ja romanihankkeiden kesken (mm. Opin portailla Satakunnassa, Sairaanhoidaja-diakonissakoulutus saamelaisalueella, Tšetanes naal – koulutuspoluilla, Nevo Tiija)
- Teemme yhteistyötä muiden koulutuksen siirtymävaiheiden hankkeiden kanssa ja osallistumme valtakunnallisen Zoomi-koordinaatiohankkeen toimintaan
- Hankkeessa tähän mennessä syntyneitä levitettäviä palvelumalleja / tuotteita mm. :
 - Monikulttuurinen osaaminen ja ohjaus –koulutus ja verkkokurssi
 - Tukipajatoiminta (tukipaja, läksykerho, opintopiiri, oppipaja) eri koulutusasteilla -> perusaste, toinen aste ja amk-koulutus
 - Valintakoekäytäntöjen kehittämisen malli
 - Johdanto selkokieleen ja sujuvampia koulutuspolkuja –teemapäivät opettajille ja opinto-ohjaajille
- Hankkeessa syntyy kaksi opinnäytetyötä, palvelumalli- ja tuotekuvauksia, artikkeleita ja artikkelikokoelma hankkeen tuloksista

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Kiitos

Sari Vilminko

FM, Projektipäällikkö

Opin portailla Pohjois-Pohjanmaalla -hanke

Diak

Matkapuhelin 040 091 0223

Sähköposti sari.vilminko@diak.fi

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto